

*****

ВІДГОМІН

ECHO

Ч. 1. РІК II. СІЧЕНЬ, 1941. —

Jan. 1941. Vol. II. No. 1

НЕЗАЛЕЖНИЙ МІСЯЧНИК ДЛЯ ВСІХ

Ціна 10 ц.

*****

Printed in Canada

Відгомін · Echo

"ECHO" (Vidhomin) Registered under the Manitoba Newspaper Act. Independent Ukrainian Monthly Digest, the only magazine of its kind in Canada and United States. Published on the 1-st of each month by Stephen Sywak at its Head Office and place of business: 391

VIDHOMIN 391 Tweed Ave., Winnipeg,

"ВІДГОМІН" — український незалежний місячник для всіх. Одинокий журнал того роду в Канаді і Америці. Видає на першого кожного місяця Стефан Сивак в його головній офісі і робітні під числом 391 Твід Авею, в місті Вінніпегу, Манітоба, Канада; замешкалий під

Tweed Ave., in the City of Winnipeg, in the Province of Man., residing at the same address.

Printed at Promin Publishing Co., Winnipeg, Canada. Subscription in Canada, per year \$1. Single Copy 10c. Abroad per year \$1.25. Half year 75c.

Advertising Rates Upon Request

тим самим числом. Друкує в друкарні "Промінь, 623 Селкірк Аве., Вінніпег, Канада.

Передплата на 1 рік в Канаді \$1.00. Поза границі \$1.25. Поодинокі число 10ц. Услівя для оголошень висилаємо на жадання.

ЗМІНА

З технічних причин, бизнесових, успішніших, як рівнож з причини нинішньої заверюхи, яка шаліє в Європі, — Видавництво: "Боротьба за Волю" прибрало відповіднішу назву, і замінило "Боротьбу за Волю" на — "ВІДГОМІН".

ВІДГОМІН" виходитиме кожного місяця і міститиме найкращі, цікаві матеріали для всього українського суспільства.

Передплата є дуже низька, то-

му "ВІДГОМІН" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

Пошануймо все своє рідне, українське друковане слово, то й чужі пошанують нас як народа, котрий є свідомий і має свої культурні видання.

Проситься всіх надсилати рідні дописи, статті, вірші, та інші цікаві матеріали до поміщення в журналі "Відгомін".

Мих. Даркович

СТРІЛЬЦЯМ

Згадаймо - но, друзі
Своїх ми братів,
Що вмерли в борбі
За свободу;
Що хтіли відняти
Свій край у катів
І дати своєму
Народу!

Вони не боялись,
Ні куль, ні гармат,
Ішли, як за покликом
Бога.
Одна у них ціль
І ідея була,
Одна їм лежала —
Дорога:

Хоч кровю, для щастя,
Здобути свій край,
Занести
В історію люду!

Зробити з України
Праведний рай
І мирне життя
Аж до суду!...

Та ні! Не судилось!
Боролись
І лягли,
Звяли, як скошені квіти,
Блавати на них
Голубі поросли,
Й молитви співають.
Їм літом...

Згадаймо ж, ми браття,
Героїв святих,
Що вмерли за честь —
І за волю...
Слава!
Їх лодих у грудях затих
Та вчинок
Нам кращу дасть долю!...

А. Г-н.

РОЗЦВІЛИСЯ КВІТОЧКИ

Простягнулись беріжки
Долом над річкою,

Розцвілися квіточки
Всюди між травою.
На квітках брелять бджоли,
Медок там збирають,

Залітають до води
І ніжки мачають.
Побачили це рибки,
Стали кривдувати,

Що їм лише у воді
Тяжко проживати.
—Бджілки так гуляють
По квітах й травиці,

Залітають на річку
Напюються водиці.
Ми тут так ганяємо,
Щоби щось зловити —

Хробачка маленького
На обід зажити.
Може б краще нам піти
На сухі простори,

Там є досить що їсти,
Де плуг землю оре.
Не були б ми там в страху,
Не голодували,

Щуки нас не зідали б
Люде не лапали.
Таж собі малі рибки
Нараду справляли,

Старі риби з них тихцем
Тільки посміхались.
Підійшла стара риба,
Стала поучати:

—Маленькі ви діточки
Про життя щось знати.
На суші не так живіть,
Як ви це сказали,

Там вас би всякі звірі
Скоро позідали.
Ще й до того без води,
Не жили б хвилини, —

Це вже так у природі!
Давно уложили.

ЖОНГЛЬОР БОЖОЇ МАТЕРИ

I.

За часи короля Людовика жив собі у Франції бідний жонгльор; він походив з Комниси звався Барнабе і ходив скрізь по містах, показуючи свої майстерні штуки.

Коли де був ярмарок, він роскладував посеред базарної площі старий, дуже подертий килим, і привабивши до себе дитвору та ріжних розяв смішними приказками, які знав від одного старенького жонгльора і ніколи не міняв, починав виставляти, він прибірав дивні та неприродні постаті; держав в рівновазі бляшану тарілку на носі. Звичайно, з початку юрба дивилася на нього бадйуже.

Але коли він, стоячи на руках, головою долі, кидав та хапав ногами шість мідяних куль, що сяли на сонці, або ще одкидався назад так, що доторкався потилицею своїх пят і таким чином, придавши свому тілу форму справжнього кола, він у такій позі жонглював дванадцятью ножами - тоді шепотіння захвату підносилося з громади і дрібняки дощем сипалися на килим.

А проте Барнабе, як взагалі більшість людей, що живе з свого хисту, мав гіркий хліб. Він заробляв його справ-

ді "в поті чола свого" і діставав більше мороки та прикрості, ніж-би було потрібно терпіти за гріхи нашого праотця Адама.

Працювати теж він не міг стільки, скільки-б хотів. Щоб показувати своє дивовижне вміння, йому потрібне було сонце та світло, як деревам, щоб дати цвіт та овоч. Надходила зима і він був наче те дерево, безлисте, на-пів мертве. Замерзла земля була люта до жонгльора. Мов коник у байці, він бідував та голодував, поки тривала негода. Але своїм простим серцем він терпливо зносив страждання.

Барнабе ніколи не роздумував над тим, як збирається багатство і чому нема між людьми рівності. Він міркував собі, що коли цей світ такий поганий, то й інший повинен бути красний: ця надія підтримувала його. Він не наслідував тих кумедників-бюзників, які продали чортові душу. Він ніколи не зневажував імени Господа, жив чесно і хоч не мав жінки, не бажав собі сусідової, бо жінка, як видно з історії Самсона, — ворог сильної людини. Одверто кажу-чи, Барнабе не мав нахилу до

роскошів тіла і йому було тяжче відмовлятися чарочки, ніж поцілунків. Бо наш жонгльор хоч і не був п'яниця, все-ж таки любив випити. Це був порядний чоловік, який боявся Бога, і дуже шанував Пресвяту Діву.

Коли він заходив до церкви, ніколи не забував стати на коліна перед образом Матері Божої і звернутися до неї з такою молитвою:

‘Свята Мати, прошу тебе, май бачність наді мною, поки Бог не скінчить мое життя. А коли умру, дай мені, Пречиста, пізнати раювання’.

II.

Отжеж одного вечера, після цілого дня дощу, Барнабе, сумний та зігнутий, йшов по дорозі. Під пахою він ніс свої кулі та ножі, загорнуті у старий килим, і шукав якоїсь клуні, щоб без вечері лягти спати. Нараз він побачив ченця, що йшов в тому напрямку, як і він, і чемно привігав його. Якже йшли вони приблизно одною ходою, почалася розмова.

—Друже, — сказав чернець, чому ви в зеленому одязі? Чи не маєте ви грати блазня в якій-небудь містерії?

—Ні, отче, — відповів Барнабе, — як от мене бачите, звуся я Барнабе, а мій фах — жонгльорство. Він був-би най-

кращий в світі, як-би тільки доводилося що-дня їсти.

—Друже Барнабе, — промовив чернець, — зверніть увагу на свої слова. Нема стагну кращого за чернецтво. У кляшворі воздається хвалення Господу, Матері Божій та святим, і усе життя ченця — неугавна служба Богу, нашому.

Барнабе відповів:

—Отче, вибачте! Я говорив, як неук. Ваш стан і мій не можна рівняти. І хоча є заслуга в тому, щоб танцювати, держучи в рівновазі мідяка на кінці носа, все-таки ця заслуга не може рівнятися з вашою. Я-б хотів, отче, як ви, що-дня співати службу Богу і особливо літургію Пресвятій Марії, бо їй присвячую найвірнішу побожність. Я-б охоче відрікся від свого майстерства, за яке мене знають від Суассона аж до Беве, в більше ніж шостистах міст та містечок, але відрікся-б, щоб постригтись в закон.

Щирість жонгльора дійшла до серця ченця. Він вмів добре розпізнавати людей і побачив, що цей Барнабе — один з тих, за кого Спаситель сказав:

‘Хай буде з вами мир на землі!’

Отжеж чернець промовив: —Друже Барнабе, йдіть зі

мною! Я вас прийму до кляштору, бо я — ігумен. Преблагий, що водив Марію Єгипетську серед пустині, привів мене на вашу дорогу, щоб допомогти вам вибратись на шлях визволення,

Оттак Барнабе зробився ченцем. В кляшторі, де його прийнято, уся братія віддано служила Матері Божій. Кожний вживав усе своє знання та здатність, що мав від Бога, аби славити її як найкраще. Сам ігумен писав книги, де згідно з правилами схоластики, описував чесноти Матері Божої. Брат Маврікій вправною рукою копірував ці твори на веленевих аркушах. Брат Олександр малював на них делікатні мініатюри. Була там Цариця Небесна, яка сиділа на Соломоновому троні, що стережуть чотири леви, а навкруги її голови літало сім голубів, дари Святого Духа: страх, побожність, наука, сила, рада, розум та мудрість. Біля Цариці було шість пань з золотим волоссям: Покора, Обачність, Самота, Пошана, Дівоч-

тво ; Слух'яність.

Біля ніг Небесної Владиці дві маленькі фігури, біленькі та зовсім голі, благаючи простягали до неї руки. Це були душі, які просили — і, мабуть, не марно — щоб Всесильна

помогла визволитись від гріхів.

На другому аркуші брат Олександр представляв Єву з поглядом Марії, щоб люде бачили рівночасно і вину і викуп. Ще були в цій книзі Криниця живої води, Водограй, Лілея Місяць, Сонце і Замиканий Сад, за який йде річ у Пісні Пісень, Небесна брама і Боже місто, а там усе малюнки Пречистої.

Брат Марбод теж був одним з найбільш відданих сруг Марії. Він невпинно висікав з каміння статуї Богоматері, так що мав завжди бороду, брови та волосся білі від порошу, а очі йому отекали та слезилися. Але, хоч старий віком, він був повний сили та радості: очевидно, Цариця Небесна дбала про старощі свого сина. Марбод зображав її на престолі, з сьйвом перловим над головою. І він старався, щоб складки убрання закривали ноги Тої, за яку пророк сказав: 'Моя кохана — як сад замиканий'.

Де-коли він витворював її під рисами милої дитини; здавалося, що вона каже: 'Господи, ти — Пан наді мною!'

Були також в кляшторі поети, які писали латинською мовою гимни та прозу в честь Пресвятої, і навіть один Пікардієць, що прославляв чудеса Божої Матері грубою мовою

та римованими віршами.

III.

Бачучи таке співстарання і таку гарну збірку творів, Барнабе зажурився, що він такий невчений та простий.

—Ох, — зітхав він гуляючи сам по маленькому кляшторському садочку, — лихо мені, що не можу, як другі, хвалити Пречисту Мати, що їй присвячую любов свого серця. Ле-ле, я — простий чоловік, і не вмію послужити тобі, Пресвята Діво: не можу ані навчаючі проповіді скласти, ані мудрі книги написати по всіх правилах, ані намалювати хороші образи, ані виліпити докладно статуї. Горе мені, я не маю нічого!

Оттак Барнабе зітхав та сумував. Якось, у вечір, коли ченці бавилися приятельською бесідою, хтось розповів про одного брата, що не вмів жадної іншої молитви, крім Аве Марія. За таку несвідомість усі браття відносились до нього з його уст вийшло п'ять троянд зневажливо. Але коли він вмер, на честь п'яти букв імени Марії — і тоді всі побачили, що він був святий.

Прислухаючись до цього оповідання, Барнабе, як завжди, був захоплений добрим серцем Богоматері. Проте при-

клад цієї щасливої смерті не потішив його, бо душа рвалася до чинности і йому хотілося прославляти Матір Божу. Барнабе шукав, яким способом це робить; нічого не міг знайти і з кожним днем все більш та більш журився.

Колись одного ранку він прокинувся веселий, побіг до каплиці і оставався там на самоті більш години. Після обіду знов пішов туди.

З цього часу Барнабе почав що-дня ходити до каплиці, коли вона була зовсім безлюдна, і перебував там саме ті години, що інші ченці присвячували мистецтву. Він більше не журився та не зітхав.

Така дивна поведінка збудила цікавість усіх ченців. Братія не могла зрозуміти, чому Барнабе так часто віддаляється до каплички. Ігумен, що мав на обовязку дбати про поступування своїх ченців, рішив спостерегти Барнабе під час його самоти. Оджеж одного дня, коли той, як звичайно, замкнувся був у каплиці, ігумен прийшов в супроводі двох найстарших братів в кляшторі, і почав крізь шпарки двері дивитися, що діється в середині церкви.

Вони побачили, що Барнабе стоїть перед олтарем Пресвятої Діви на голові, підкида-

ючи та хапаючи ногами щість мідяних куль і жонгліруючи дванадцятьма ножами. Він робив, в честь Пресвятої Богоматері, ті вправи, які колись викликали найбільш похвал. Але старі ченці не втямили, що цей неук таким способом віддає свій хист та вміння на службу Богоматері, і закричали, що це зневага Богу.

Ігумен знав, що Барнабе має безгрішну душу, але по-

думав, що бідолаха збожеволів. Вони у трьох готувалися вже тягнути Барнабе з каплиці, коли раптом Пресвята Діва зійшла по сходах олтаря та кінцем синіх шатів оберла піт з чола свого жонгльора.

Тоді ігумен вправившись і промовив:

—Блаженні прості серцем, бо вони побачуть Господа!

—Амін! — одізулися старі ченці, цілуючи землю.

— — —

ЛАН

Довгий такий та широкий дуже, що оком задріти не можна. Пливе у вітрі; в сонцю потапає людські ниви заливає. Як широкий довгий невід. Вилонить нивки, як дрібоньку рибу. Отой лан.

Засохле бадилля бараболі шелестить на нім. Під корчем мала дитина. І хліб ще огірок та й мисчина. Чорний цвіркун дотулився до ніжки та й утік. Зелений коник держиться подалеки. Мідяна жужелиця борзенько оббігає дитину.

А воно плаче за шелестом бадилля. Та й звернулося і впало. Впало ротом до корча. Б'є ніжками, дуже пручається і поволеньки синіє.

А посеред розкопаних корчів спить мама. Як рана ноги,

бо покалічені, посічені, поорані. Прив'язна чорним волоссям до чорної землі як камінь.

Сонце радо би цілу міць свою на її лиці покласти. Не може її піднести та й за хмару заходить.

Чорний ворон знявся, облітає та й криче. Врешті зірвалася. Наслухує, наслухує.

—Ото я! Коло роботи спати!

Взяла рискаль і копає, раз по-раз корчі розриває.

—Добре, що спить. Така мука, така мука йому та й мені з ним. А заробити треба, бо в зимі ніхто не дасть.

Нагнулася та й копає, борзо, хутко. А той корч обминає.

Тільки спокою, доки спить...

В. Стефаник

А. Гермес.

ДВОНОГІ МЕДВЕДІ

Петро Кістка заїхав у далеку лісову околицю фермерувати; ніколи не мав нагоди бувати у великих містах, щоб преглянутися його життю. Та одного разу він зібрався відвідати свого брата, Івана, що перебував у Внніпегу.

Іван, не бачивши довгі роки брата — щиро його гостив, як тільки міг. Вже вони нагостилися, наговорилися, але щоб ще брат дещо цікавого побачив — він каже йому:

—Сьогодні вечером, Петре, ми підемо на виставу. Там будуть показувати на сцені — Чорну Пантеру і білого Медведя, то тобі буде цікаво побачити цю виставу, бо на фермі ніколи цього не побачиш.

—Дякую тобі, брате, за твою щирість, але на це я вже дивитися не піду, — відмовився Петро.

Це дуже Івана здивувало і він сказав:

—Вибач, Петре, але я думаю, що ти мене не зрозумів про що я тобі говорю.

—Розумію, розумію! За тих кілька днів, я вже багато бачив і зрозумів.

—Це люде будуть представляти, а не звірі.

—Так, так! Я-ж кажу тобі, що я вже надивився досить на тих пантер з обскубаними бровами, що просякають кожного прохожого мужчину своїми дикими очима, та обштуркують боки, що тяжко пройти вулицею. А медведів я бачу кращих в лісі, як тут у вас. Там ходять на чотирьох ногах, а ту, у місті — на двох.

—Де-ж ти бачив медведів у місті? — здивовано запитав Іван, не розуміючи прощо брат говорить.

—А от на кожнім розі вулиці, що заглядають за тими днями і заглядають за тими пантерами.

—О, це люде, що шукають праці.

—О, ні. Це люде, що не хочуть праці. На розі вулиці ніхто не роздає працю. Ці двоногі медведі навіть не варті за тих, що живуть у лісі, бо ті дикі мають свій природний інстинкт і йдуть за його правилом чи відчуттям, а ці відійшли від примітивности й не набули людської шляхотности. От на таких пантер і медведів ти хочеш, щоб я йшов дивитися, які мийдуть на сцену як бездушні мамути й замість відда-

ти ролю, як вимагає автор — вони її не розуміють, бо бездушні.

—Ну, коли-ж ти так дивишся на міських людей, то твоя справа, — сказав Іван, щоб не образити брата.

—Ти помиляєшся, коли думаєш, що це я говорю про всіх міщан. Я говорю лише про тих, що, як ти кажеш, шукають роботи на рогах вулиць, та про тих, що просиджують в сутеринах димів і провадять пиятику з тими пантерами дні й ночі, які згубили людську честь і материнський обов'язок, а шукають легкого життя хвиливою насолодою.

—Я не сподіваюся, щоб ти так скоро зорієнтувався.

Так ходім в кіно, — каже Іван.

—А там що будуть показувати?

—Там побачиш зі світа новини, картини з життя народів і т. и.

—Ні, до кіна не піду також.

Я знаю, що в кіні кращого я не побачу, як на фармах. Там як зідуться фармері на забаву, то нігде кращого тобі кіна не покажуть. Там як напюються саморобки, а потім як зачнуть гуляти з дрючками по головах одні другим — то аж ліс гуде! По такій забаві вилежуться кілька тижнів, щоб прийти до здоров'я. Ти краще ходи зі мною до книгарні, а там я знайду для себе такі речі, що мене задовольять більше за кіно і виставу. О! їх я не мало вже перечитав!

—Ну, аж тепер, Петре, я тебе зрозумів.

—Ти певно мав таке поняття про мене, що як я живу на фармі в лісах, то здичавів і нічого про світ не знаю. Людина, брате, може всюди набути знання як вона хоче. От в тюрмах виходили найкращі твори письменників, що їх замикали за нові ідеї, які вони проповідували людству.

NEW BOOKS — JUST RELEASED

Dream Valley — 230 pages, illustrated,.....	\$1.00
Love Thrills — 36 pages.....	.15
Forming The Habit of Work , — 36 pages.....	.15
Madonna , — Canadian pioneers, 34 pages.....	.15
Canadian Song Lyrics , — 66 pages.....	.50

PROMIN PUBLISHING COMPANY

623 SELKIRK AVE., —:—:— WINNIPEG, CANADA

ЧИ ЛЮДСЬКІ ЗДІБНОСТИ ВРОДЖЕНІ, ЧИ НАБУТІ?

Американський учений, Тольман досліджував справу спадщинних здібностей на щурах, при допомозі так званого “лябіринту”. До клітки, що в її середині покладено м'ясо, вводять голодного щура, але до цього м'яса веде ціла низка поплутаних доріг (з грецька: “лябіринт”), в яких щур легко заблукється, і, замість дійти до м'яса, вертається назад до входу. Тольман перевірів досліди з 82 щурами й вибрав з поміж них 9 самців і 9 самиць, що навчилися найшвидше знаходити властиву дорогу в лябіринті. Тих щурів він спарував і дждався від них потомства. Те саме зробив він із 18 найменше здібними щурами. З потомством одних і других щурів перевів він знову досвід у лябіринті. І показалося, що потомство здібних щурів лекше дає собі раду в ля-

біринті, ніж менше здібних.

Подібно буває і з людьми. Славний учений Гальтон переводив досліди над предками й потомками визначних людей і ствердив, що на 100 визначних людей 31 із них мало визначних батьків, 17 — визначних дідів, а тільки 3 — визначних прадідів. На 100 визначних людей припадало пересічно 48 визначних синів, 14 внуків, і тільки 3 визначних правнуків. На основі цього Гальтон дійшов до висновку, що дитина дістає у спадщині половину своїх душевних прикмет від батьків, чвертиню від дідів, одну восьмину від прадідів, і т. д.

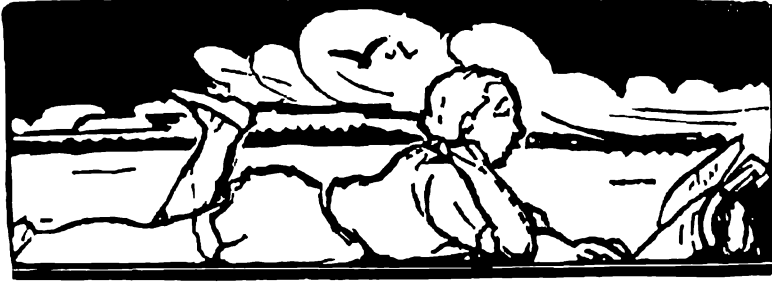
Свою вдачу дістає людина в спадщині по батьках, а життя може тільки посилити й розвинути деякі прикмети цієї вдачі.

ЯК ПИТИ МОЛОКО?

Молоко треба пити маленькими ковтками або ложкою. В великих мірках молоко творить у шулку великі шматки сиру, який дуже тяжко перетравлю-

вати. Молоко можна пити, як воду. Але випіть дуже малими мірками кожний шлунок добре травить.

— * * —

22-ГО СІЧНЯ

Ідея відродження України, що конкретно оформилася в словах четвертого універсалу (“Від нині українська Республіка стає вільною, ні від кого незалежною, суверенною державою українського народу”), є логічним завершенням подій у нашому минулому. Тому й акт оголошення четвертого універсалу явився, як кінцевий вислід кілька-сот-літньої боротьби України з Московією.

Ще на світанку історичного життя нашої нації зродилася та ідея. Та розбрат, брак духової єдності, брак розуміння обов'язків супроти нації, що має зберегти свою державність, довів до руїни тої-ж самої держави. Фатальна історична помилка, зроблена в найкращій, — це угода гетьмана Богдана Хмельницького з російським царем під Переяславом 8-го січня 1654 року. Від того часу Москва, нехту-

ючи цілковиті пакти умови, що запевняли незалежність і суверенність Україні — аж до розвалу царату в 1917 р.

Перший Універсал Української Центральної Ради від 9. червня 1917. кладе гранітний камінь під будівлю української держви: “Від нині самі будемо творити наше життя”. Та — провідники національного руху не могли ще в той час позбутися московського дурману, підфарбованого “свелюдським миром і любовю”, і Центральна Рада намагається ще творити якусь згоду, якесь порозуміння з тимчасовим революційним московським урядом. Повторення історичної помилки, хоч історія повинна була остерегти перед нею. Навіть у третім аніверсалі, по якому Україна стає Українською Національною Республікою, говорить про федерацію з Московією. Аж коли на спробі Централь-

ної Ради прийти до згоди з новим большевицько-московським урядом, большевики відповіли походом на Україну, змусила життєва konieczність обрати збройний шлях гарантії волі народу.

І ось ДНЯ 22-ГО СІЧНЯ, 1918 року оголошено врочистий акт, по якому Україна стає суверенною державою. В рік пізніше, 22. січня 1919 ро-

ку ЗНОВУ свято на Софійській площі — злука українських земель.

Велика історична хвилина. Найбільша в історії України. Світлий момент. То-ж пам'ятайте оці дві дати 22. 1. 1918 і 22. 1. 1919 року. Хай вони в нас піддержуть і сталять віру в те, що ті гасла мусять здійснитися!

А. Г.

МАЛИЙ ФІЛЬЗОФ

Розказував хлопцям старий Катамай,
Як він попав у полон до ляха,
Як по спині їздив йому нагай,
Що і до нині сина, мов бляха.

—Тебе, сину, покропити треба,
Щоб ти поросят від дому не гнав,
Не лазив в чужого города,
Та сливки й яблука не рвав.

—Ану, покажіть, діду, ту спину,—
Цікаво запитав малий Кондрат,—
Чи краще ляхи вас покропили,
Як ви мене за малих поросят?

—Най буде, дідуню, ваша правда,
Що пакости я чинив,
Але чому ж ви не били ляха,
Що вашу спину бляхою покрив?

Передплачуйте і ширіть "Відгомін!"

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

Пес кусає, свиня риє, — кожний робить те, що вміє.

Жид пильнує інтересів, хлоп термінів, пан процесів.

Які батьки, такі діти, такі Наці, чи Совіти.

Перше пізнай Рідний Край, потім чужі пізнавай!

Божий образ і подоба, а живе так, як худоба.

Є патріот за народ, є й патріот за банкнот.

Дурний розум сурмить в сурми, як сурмачів повні тюрми.

Вір — не вір, це твоя річ, але віри не публіч.

ОБУВЯ В СТАРИНУ

Вже в старинних часах була ріжна, більше або менше скомплікована мода обуви, черевиків. Лише зі староримських черевиків заховалося більше як 130 взорів черевиків, цебто сандалів із найрізнішими прикрасами. Також у старинному сході любувалися в модних черевиках. Дуже гарні й елегантні черевики носили старинні Гебрайці. Одна мода їх

черевиків була дійсно оригінальна. Спереду на кінці черевиків носили Гебрайці малесенькі дзвіночки, що під час ходу дзвонили, а на підощві була прикріплена металева плитка, на якій молоді люде вмещували портрет своєї любки і її імя, а саме так, що той образ за кожним кроком відбивався на піску.

ТЕМА НА ФУТУРИСТИЧНИЙ ЛАД

Ніч.. стіл.. годинник.. Вночі згорблений над столом сиджу і слухаю монотонне “тик-так” годинника.

Ніч темна, старий стіл скрипить а годинник йому в такт “тик-так, тик-так”.

Вона — ніч — така темна, що їй аж соромно (що вона темна), столові вже навкучило скрипіти, а годинник собі глузус і із ночі і із стола, мов би він мав право пускати хвилі свого монотонного “тик-так, тик-так”.

Мої очі разить темнота ночі, моїм вахам навкучило слухати окрипу старого стола. На мої нерви приємно впливає одноманітне тикання годинника.

Я любив би, щоб мені було соромно з того, що я “темний,” щоб мені навкучило “скрипіти”, щоб собі з того нічого не робити — з темноти, зі скрипу і зі зміни ідеї.

Але ніч темна, стіл скрипить, годинник “тик-так,” а я собі раз сяк, раз так.

Мені соромно, мені навкучило і я собі нічого з того не роблю. Як той годинник нічого собі не робить з темноти, зі скрипу.

Хотів би я темноту ночі просвітити а скрип стола замінити на звуки, які би приємно вражали мій слух. Акомпанімент до тих звуків мав би дати годинник. Тоді-б я позбувся “темноти” і “скрипу”.

Ніч.. стіл.. годинник..

Мені надходить питання: “Чому ніч темна, стіл скрипить?” Дивлюся на годинник. Він — годинник — своїм “тик-так” мені відповідає: “Ніч темна, бо не має нічого ліпшого до роботи, стіл скрипить, бо не може не скрипіти — він старий. Ти дурак, бо мороччиш собі голову такими дурницями. Покинь думати і зразу зрозумієш, чому ніч темна, чому стіл скрипить і тому ти дурак, бо ходиш то сюди, то туди так”.

Мені стає ясно в голові. Ніч темна, бо хтось її зафарбив чорною краскою. Стіл — скрипить, бо ніхто не надав йому мільодійного голосу. Я дурак, бо до тепер ще того не знав — що я людям промовляв.

... Ніч.. стіл.. годинник.. і я — дурак... —ко.

А ЗІРКА МАНІТЬ

Нераз сидів він, той маленький хлопчик, при вікні за-тишної кімнати вечірної пого-жої години й цікаво поглядав на небо синє, без хмаринки, де зірочки, як огники ясенькі, за-свічені дбайливою рукою, ма-нили й усміхалися малому:

“Не йди, дитино, спати, душно в хаті, як ти заснеш, то дива не побачиш, якого свідка-ми ми будемо в ночі”.

Й не спить малий, чекає він, що буде? Чого так раді-сно всміхаються зірки й ма-нять між себе, в гурт золото-сяйний?

Нараз із поміж зірок дрі-бненьких побачив він найбіль-шу, найяснішу, що мов кивала з гранатової безодні дитині, вдивлений в її красу. Мов за-

чарований встає на рівні ноги і рученьку до неба простягає, щоб зірку, що над інші всі сподобав до себе прихилити.

Побачивши, що пальчика-ми далеко ще до зірки, він на віконце нишком злазить і ру-ку простягає до гори, але до зірки віддаль недосяжна.

“Хоч зірочка тепер далеко ще від мене, але як виросту великий, то я її зниму, щоб ві-чно лиш мені світила”.

Так думає малий хлопчи-на.

Літа минали, твердло сер-це, розважний розум дозрівав, і зірочка золотосяйна робить-ся ще більше недосяжна, а від-даль неба від землі росла в безмежність...

“ЕЛЕКСИР ПРАВДИ”

Англійський лікар Елліс Станго винайшов особливе те-чиво до впорскувань, що на-було назву “елексир правди”. Під впливом цього засобу лю-дині, якій зроблено впорск е-лексиру, попадає в напівпри-томний стан і починає говори-ти всю правду на запити інших

людей.

На думку лікарів елексир д-ра Станга може мати дуже велику вагу при допитах зло-чинців.

Над цією справою йдуть досліди. Є така думка, що цим елексиром користуються боль-шевики при допитах. Д.

СПЛЯЧКА В ДЕЯКИХ ЗВІРЯТ

Відомо, що деякі звірята, як приміром їжак, лилик, медвідь і др. перед приходом зими твердо засипляють і в тому безпереривному сні перележать аж до весни, не подаючи жадних ознак життя. Аж прийде час пробуджується, звірятко зачне оживати і очунявшись від того дивного сну, шукає їди, боронить себе перед ворогами — словом живе і бореться за існування.

Кожний рід звіряток, що западає на зиму в просоння, починає і кінчає свій сон все в один і той самий час, не дивлячися на те, чи на дворі в той момент є тепло чи зимно. Вже ті звірята так збудовані в середині, що просоння приходить само в означений час, незалежно від стану погоди. Тут діється щось подібне, як з тими пташками, що на зиму відлітають у теплі краї, а на весну прилітають, не зважаючи на стан погоди.

Повище говориться про сплячку в деяких звірят. Та це можна порівнати до великого вілсотка наших людей, що хоч не засипляють на час, як згадані звірята, але омотані сонною дрімотою і так дрімають роками, або й ціле життя, хи-

ба дбають, щоб наповнити свій шлунок. Це ще Божа кара той шлунок, що не дає їм спокійно дрімати!!

Цих людей не цікавить ані світ, ані їхній сусід, ані суспільне життя. Вони, ці люде, не читають книжок, ні газет, ані журналів, ані не йдуть слухати відчитів. Це люде заячої породи — де сяде там спить. Вишліть йому газету чи журнал, перегляне й кине в кут, щоб діти бавилися, бо він дрімає. За це не заплатить ніколи, а навіть не подякує з людської чемности, як вже не платить. Такі люде думають, що це все робиться само, без труду й гроша. Думають — такі люде, сплюхи, що людська культура створилася без труду й зусилля та без матеріяльних засобів.

Коли б на світі всі такі люде, як ці, про яких тут говоримо, то світ був би дикий, а ці люде-сплюхи — дикунами. Та такі песимісти приносять народови пониження. Вони живуть стрічаються з другими людьми, що інтересуються світом і як хтось запитає такого сплюха щонебудь і він не може відповісти, то як його оцінюють?! Або багато є в роботах таких випадків, що робіт-

тники розмовляють з собою про різні справи, а цей сплюх ходить між ними й не може нічого говорити, бо нічого не знає. Не знає навіть своєї рідної історії, географії і т. п.,

що кожна людина повинна знати, живучи в теперішнім світі, де наука так розвивається.

Ану, будіть тих сплюхів, най беруться до громадської праці!

ЛЮДСЬКЕ ДИВО

На світі є мільйони різних машин, а головню в Патентових бюрах, в різних краях, а найбільше в Америці, у Вашингтон, які можуть вигідно заступати майже всю людську працю, але тих машин-винаходів люди багаті не дозволили пустити в життя для добра цілого людства.

Тих практичних винаходів машин є стільки, що людям не потрібно тяжко працювати, досить одну годину на тиж-

день — і можуть мати всього подостатком для життя.

Ось недавно винайдено машину, — майже з людськими здібностями і людськими чинностями, в Шмеції, місті Стокгольм. Машина точно робить, автоматично — всі рахункові задачі: вона ділить, додає, сідимає, і множить нехибно й скоро. Коли ви хочете, приміром, поділити якусь суму, то лише потисните гузик, і вже маєте все, чого хочете — в рахункових лислах.

МОРАЛЬНЕ Й КОРИСНЕ

Часто вживаємо слова мораль, моральність. Говоримо про моральні обов'язки, про батьків виховувати дітей. Ми чуємо різницю між **МОРАЛЬНИМ І КОРИСНИМ ВЧИНКОМ**. На приклад: підчас війни хтось пограбував чийсь гроші, дорогоцінності. Ніхто про те не знає, ніхто не довідався. Він придбав собі господарство за ті грші, розбагатів. Що-ж, виглядає, неначе ця грабіж була корисна для його. Але чи була вона моральна? Кожен скаже: Ні! Навіть сам грабіжник відчуває це. Він ніколи — ніколи по тверезому не вигориться, не похлалиться тим, як то він прийшов до достатку. Навіть тоді, коли він уже не потребує боятись, що його покарають, або відберуть йому крадене. Він соромиться, він не має чистої совісти.

Буває, що моральний обов'язок вимагає чогось такого, що назверх виглядає корисним для нас. Приміром, наш мо-

ральний обов'язок каже не зрікатися своєї віри, своєї нації, себе самих. А особливо в наші часи нераз підступає до людей покуса й каже:

—Зречися своєї віри й нації, ось матимеш великі користи, дістанеш посаду. Або як хочеш залишитися в службі, то зміни обряд.

Трапляються, на жаль, такі, що піддаються покусі. Вони вибирають особисту користь, вона їм важніша, ніж моральний обов'язок. Це хруні різного калібру.

Моральний обов'язок відрізняють від корисних правил так, що кажуть: **МОРАЛЬ ОВОВ'ЯЗУЄ ВСІХ, МОРАЛЬНИЙ ПРИКАЗ ОДНАКОВИЙ ДЛЯ ВСІХ**. Божі заповіді, що висловлюють такі моральні прикази, відносяться до пана й зарібника. Вони не знають різниць багатих і бідних, могутніх і слабих, здорових і недужих. Не убий, не кради — приказує всім. Зате **КОЖНОМУ**

ЩО ІНШЕ ЙДЕ НА КОРИСТЬ: багачеві корисний спокій, бідний, голодний нераз прагне те-ремін. Здоровому корисна пра-ця, зусилля; слабому затишна кімната й легка страва.

Живемо в часах, коли пе-ремішалися саме ті дві речі: моральне й корисне. Нині часто вважають за добре те, що при-носить особисто користь, чи користь родині, знайомим, чи гуртові, партії. Тоді таке до-бро, такий "моральний приказ" не обов'язує всіх. Вони залежні від потреб, бажань, вимог, о-кремих осіб, партій і т. д. На приклад хтось лінивий каже: Добрий спокій, мир і тишина. Це просто тому, що сам боїть-ся руху, боротьби. Або якась партія, щоб добитися кілька-надцяти посольських мандатів, заперечує те, чим досі жила, що досі говорила. Вона каже, що саме ці ної погляди добрі й робота її моральна. Таку мораль, залежно від осіб, пар-тій, від інших мінливих забав-гів, називаємо УМОВНОЮ МОРАЛЮ, РЕЛЯТИВН ( ) Ю МОРАЛЮ, й протиставимо — МОРАЛЬ, ШО ОБОВ'ЯЗУЄ ВСІХ. Джерела першої лежать у особистих, чи гуртових ін-тересах. Джерела другої, тієї одної для всіх — лежать у чо-мусь незмінному, незалежному

від настроїв, інтересів, — у Богові. —

Незалежна від настроїв тако ж ; НАУКА. Але вона не може бути основою моралі, бо вона байдужа до того, чи щось моральне, чи ні. Це називаємо коротше: наука є аморальна. Ось приклад: наука винайшла динаміт. Той винахід служигь однаково для добра і для зла. Динамітом розсаджують скелі, коли хочуть добути цінні ко-палини, або коли хочуть про-бити попід гори. Але динамі-том розшматовують людей на війні.

Одна з причин нинішньої кризи й нашого українського розброду — це саме УПАДОК МОРАЛІ, це перемішання то-го, що кожному окремому, чи гурткові корисне, — з тим, що для всіх добре, моральне. Осо-бливо ж для нас, українців, у нинішнім положені; незвичайно важно визнати — і то не ли-ше словом, але й ділом, жит-тям — ОДНУ ДЛЯ ВСІХ НАС ОБОВ'ЯЗУЮЧУ МОРАЛЬ. Пи-сав недавно славний наш ми-слитель, Липинський, що Укра-їна відродиться моральним від-родженням, зростом і бороть-бою тих соціальних груп, які стихійно хочуть і можуть На-цію Українську творити й які без Нації Української не мо-жуть жити.

Чому це особливо для нас така важна справа? Ми в боротьбі за свою національну душу, за національну свободу. А для боротьби треба суцільного фронту. Ми не маємо своїх урядів, що видавали б прикази й змушували б усіх коритися тим приказам. Наш фронт може бути тільки **ДОБРОВІЛЬНИЙ, ЗБУДОВАНИЙ НА ВНУТРІШНІМ ПРИКАЗІ, СОВІСТИ І ВЗАЄМНІМ ДОВІРЮ**, а не на зовнішнім приказі.

А тепер спитаймо, чи можливе те взаємне довіря, коли кожна окрема людина, кожен гурток, партія вважатимуть за добре те, що їм приносить користь, а не те, чого

від усіх посполу вимагає нація й Бог? От маємо приклад: одній партії сподобаются посьольські мандати. Вона без них жити не може. І вона в таємниці перед своїми союзниками зговорюється з владою. Чи можливе тут довіря. Союзники лаються, розсварюються. Починається нинішня боротьба всіх проти всіх. Довіря запанує аж тоді, коли всі Українці скоряться ; ділом признаватимуть одну для всіх обовязкову мораль, бо тоді кожен знатиме, що окремі люди, партії поза плечима в ім'я своїх вузьких інтересів, своєї користи, — не зрадять найвищого добра, що його дав Бог людям на землі, добра Нації.

Анатоль Франс

МАРНОТРАВНИЙ ВОЛОДАР

Наймартотравнішим французьким королем був Люї XIV., який на самі тільки гузики з самоцвітів видавав мільйони франків. Два його гузики, усіяні дорогими самоцвітами, коштували 75 тисяч франків. Гузики до камізельки 1 мільйон франків. Протягом свого жит-

тя видав цей король на гузики 20 мільйонів. Та під иншим оглядом був він дуже ощадний. Мило не коштувало його ані зломаного шеляга, бо... не вживав цього добра ніколи. До води чув Люї XIV велику нехить так, що майже ніколи не вмивався, а ранком обтирався тільки сухим рушником. Вкінці слід відмітити, що їв тільки пальцями.

ЯК МАЛЕ ПОРОСЯ ВИРАТУВАЛО ВЕЛИКОГО ІВАНА ВІД НЕМИНУЧОЇ СМЕРТИ

(Майже правдиве)

Діялося це в блаженних передвоєнних часах, коли то поросятка свобідно бігали по селу в кожній порі дня і ночі, без страху, що хтось їх собі присвоїть; коли то люде не лише в дома носили золоті перстені, годинники і правдиві гроші, але брали їх з собою також на забави, представлення, “в гості” і тим подібні серцю-радісні блаженства. Було це в часах, коли найбільший рекорд в убійствах, мордах і рабунках здобув Француз Фімме, який покалічив семеро людей...

Тоді в повітовім місті Мамалаєві було двох тільки лікарів, а в кожному селі багато ворожок і бабунь. Лікрям а особливо лікарєви Цепцановському не дуже то світло поводилося. За те ворожки мали широку практику та стоїчно і з погордою ставились до ріжнородних спроб панів “докторів” відібрати їм клієнтелю. Знали вони душу нашого мужика наскрізь. “Деж би там я посилав по дохтора! це-ж пан! — не знає хлопської біди — не знає, що хлопови треба, щоби був здоров або хорий... Лікарства дорогі і то не знати, чи акурат поможуть...” — говорив заед-

но наш мужик, коли йому хто радив післати по лікаря до хорої жінки чи дитини. Він завжди посилав по “бабусю”. Бабуся привозила з собою ріжне зілля, чудесну якусь воду, кавалки крейди і вугля, налила це, шкварила, курила, шепотала закляті слова і проганяла хорубу з хорого. Часто траплялось, що хорий, який міг ще вилічитись, вмирав якраз від такого “закурювання”, але смерть в такім випадку вважалась цілком природною.

Весною, в селі Бовваничах захворіло кілька осіб на плямистий тиф. Адміністраційна влада поробила все можливе, щоби цю небезпечну хорубу як найскорше викорінити зглядно щоби принайменше не допустили до її поширення: всім громадським урядам пороздавані бочки з смолою і вапном, як радикальні середники проти зарази, та урухомлено цілий санітарний апарат, в склад якого ввійшли крім згаданих двох лікарів два платні санітарі та визначені урядом громадським сільські санітети-аматори. Одним з таких санітетів-аматорів назначено багатого мужика Івана Пупайла, який любив ду-

же свою жінку, діти, фіянсову люльку але найбільше тварину, яка перевищала числом цілу його рідню. Між тою твариною було одно поросятко, яке вистратувало свого хозіяна. Але як це сталось, довідаємося пізніше.

Село Бовваничі піддано під лікарський догляд лікареві Др. Вівчаренкови. Мужики з початку відносилися з повним недовірям і ворожнечою до заряджень адміністраційної влади і свого опікуна-лікаря. Згодом однак були приневолені погодитись з тими зарядженнями, (бо за непослух ждала їх строга кара) і удавали, що вірять в блаженні наслідки санітарної опіки. Висилали навіть до лікарських оглядин але тільки здорових (вибирали зпоміж себе найздоровших), а хорих ховали перед лікарем і його евіденцією. І наш Іван, як всі інші чуючи себе здоровим, ходив слід в слід за Др. Вівчаренком, придивлявся його "роботі", але в душі насміхався в панських витребенків. Мужики посилали дальше потайки за бабусями або самі до них ходили чи привозили хорих.

Пошесть лютувала. Вмирало по кілька осіб денно, а вірування мужиків змінилися остільки, що почали вже не тільки в лікаря не вірити, але по-

трохи в бабусі... Хорували люде скрізь, захорів і наш великий Іван. Хорим Іваном занявся щиро Др. Вівчаренко, посвячував йому чи не найбільше часу та остаточно видер його від смерти. По виздоровленню наш Іван став найбільшим приятелем лікаря Др. Вівчаренка, самочинно агітував по селу за лікарською опікою над хорими та вішав пси на "бабусях". "Чудо з Іваном" рознеслось широко і далеко — лікар дістав велику клієнтелю, а зі зростом довіря до санітарної опіки зникала скоро люта пошесть тифу. Остаточно осенню того ще року зліквідовано санітарну опіку як непотрібну, давши вказівки, яких мужики як слід придержувалися.

— * * —

Минуло кілька місяців від часу, як послідний санітарний віз виїхав з села Бовванович коли одного разу в ночі до лікаря Др. Вівчаренка пригнав на кони син Івана і прохав негайної помочі для свого бацька, який вмирає. Переляканий такою сумною вісткою лікар вирушив мерщій до Бовванович, роздумуючи по дорозі над причиною наглої недуги Івана. Коли прибув на місце і побачив хорого, сконстатував від

першого погляду, що хорий дуже тяжко нездужав та що ніяке лічення вже не допоможе. Але в очах хорого жевріла велика віра, що лікар виратує його і видре в друге неминучій смерті. Лікар потішав хорого як міг, але в уяві вже бачив діти Івана сиротами та спочував з ними. Розглядаючись по хаті зауважив, що Іван та його рідня помімо знаного широко його багатства, живе скромно а навіть скупю. В хаті задушно, всі слабо відживлювані. Хто зна чи це не викликало хоробу Івана! А все те з якомь незрозумілої скупюсти багача, що за рідним братом дитинно плаче, а по втраті тварини ридає... Промайнуло лікарєви в уяві ціле життя такого чоловіка і жалко йому стало бідного Івана. Звернув навіть розмову з хорим на цю тему, однак хорий, згадавши про тварину, перенявся цілком хозяйськими клопотами, та бідкав, що "нема господаря їм", що ніхто так не догляне тварини як він. Так зрозумів хорий Іван інтенцію лікаря.

Та час було лікарєви вертати. В переконанню, що хорого вже більше не побачить між живими, потішав його як міг. Але хорий став просити його, щоби заординовав яке лікарство, при чому запевняв,

що вірить свято в його діягнозу. І в немалім клопоті був наш пан лікар...

Та нараз перешибла його мозок дивна думка: Чоловік цей вмірає, і нічого його не вратує. Коли б так хоч перед смертю вибити його зі звичайного трибу життя та заординовати йому смачний обід. І так вмре, а все-ж таки хоч раз в життю зість відповідно до свого багатства!

Ущасливлений тою думкою, переконаний про свої як найкращі інтенції, заординовав лікар хорому — зісти ціле поросятко...

Хорий дуже був вражений такою сумною вісткою, що його любе поросятко піде під ніж... аж сплакав сарака, остаточно дав переконатися і видав засуд смерти на невинне порося... Згодом попрощав лікар хорого і поїхав домів в переконанню, що Іван на днях помре.

* * *

Кілька місяців минуло від послідної сумної візити Др. Вівчаренка в Боввановичах. Він і призабув вже про Івана. Аж раз під вечір затуркотів — загудів віз на подвірю дому лікаря, а згодом ввійшов до канцелярії кремезний мужик. Лікар глянув і остовпів: цеж був

не хто инший а наш Іван з Бовванович — здоровий як риба. Не вспів лікар промовити, а Іван вже благодарив свого спасителя: “Яким пане дохтір зів так з пів того поросяти, якми жінка вшмалила щось з 10 огірків, так ми з початку дух заперло, що ажим стратив упритомленіє, але потому сало розлелося по тілі і мене віправило. Дай Вам Боже пане дохтір, щобисте вік вікували, а я тут

Вам привіз на возі в дарунок ціле порося, штири курки та корець збіжа. Як би не Ви пане дохтір і не моє порося, ябим був вже гнив в сирій землі”.

Кланяючись і дякуючи відіхав Іван до дому, а Др. Вівчаренко до пізної ночі думав, хто властиво Іванови вратував життя: він чи порося? Не знайшовши відповіді на це питання, заснув, а в ночі снились йому самі поросята....

ЦІКАВІ РЕЧІ

Жування гами приписують Каліфорнійським Індіанам, котрі жували гаму давно перед приходом білих людей до Америки.

Кукурудзянні поля сто разів скорше зуживаються ніж пасовиско.

Задні гумові обручі в автомобілеві зуживаються два рази скорше ніж передні.

Щоб риба рухалася, плівала, то в заводах плекання риб, в Америці, уживають машин від прання.

При виробі фотографічних фільмів річно фабриканти зуживають один мільйон фунтів срібла.

Двісті років перед Христом — Римляни, при ловлі риб, уживали сухух мух.

Чорні гадюки лазять по деревах тридцять стіп висоти.

Японці уживають оливу з риби людодоіда для моторів на своїх літаках.

Штучний шовк виробляють з канадійського дерева, і вже стільки його наробили, що можна вбрати від ніг до голови кожду людину на світі.

Інжиніри в Нью Йорку, щоб збільшити любов залюблених Тепер у Нью Йорку навіть старі, беззубі баби хотять кохатися.

Третина всіх фабричних

виробів в 1880 році була цілкомовито не знана й не чувана.

Хатні мухи летять зі шкорою шість стіп або 72 цілі на секунду.

Огриті або розпечені цвяки при забиванню у плястровану стіну — не розтріскують плястер.

ГРАМАТИКА

Довго ожидана Граматика української мови — подана в Англійській Мові — з Лекціями Мови і зі Словарем —
ВЖЕ ДРУКУЄТЬСЯ
в Просвітнім Видавництві
“ПРОМІНЬ”.

Це є книга неоціненої вартости для українців в Канаді і в Америці. Наша молодь замість чужої мови може учитись у вищих школах своєї рідної мови. Для повного успіху, потрібно ше великого Українсько-Англійського і Англійського-Українського Словаря, який вже при добрій волі несплячих укр. громадян — готується.

Граматика ше є й тим корисна, що чужі можуть легко вивчити українську мову. Книга матиме около 300 сторін друку. Ціна 2 долари. Замовляйте **НАПЕРЕД!** Цим помо-

жете великій самоосвітній справі, а авторові і Видавництву улекшите важку працю, бо знатимуть скільки примірників друкувати. Цей клич робимо з причини невеликих фондів.

Всі укр. Видавництва просяться о передрук цюї радісної вістки.

ДРУКУЄТЬСЯ

АНТОЛЬОГІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА В КАНАДІ

Всі, що пишуть, творять, повинні бути в цій книзі. Книга буде окрашена фотографіями канадійських письменників життєписями і вибраними творами авторів. Коли ви щобудь пишете, а ше не прислали своєї фотографії і життєпису, то зробіть це зараз, а то лишиться позаду.

НАШ ТАНЕЦЬ

Хореографічне мистецтво корінням своїм сягає в далеку ще доісторичну давнину. Первісна людина з розвитком почуття, ритму, виявляла пристрасну любов до танцю. Танець опановує первісною людиною, вибивається на перше місце при вияві емоціональних поривань. Радість і смуток, тріумф перемоги й розпука поразки — все це прибирає чуттєву форму руху, підпорядкованого ритму.

Спочатку танець мав форми простіші, нагадуючи своєрідну гімнастику, а потім наповнювався мімікою та наслідуванням людської та звірчої поведінки. Танець в ту добу одбувався під спів, при чім слова пісні диктувались виконанням танцюристів, вони ілюстрували рухами, мімікою все те, що оповідає пісня.

Ще складнішою формою танцю був танець обрядовий. По характеру виявлення цього танцю генетична соціологія одности його вже до доби хліборобства, коли людина своїм матеріальним станом ще була залежною від змін погоди.

Тому, що кожний нарід мав відмінні соціально-історичні умови свого розвитку відрізняється й мистецтво кож-

ного народу. Воно є виявом настрою, відбиттям побуту й тому, що витвором мистецтва можна розуміти минулий стан того чи іншого народу.

Ось нам ще поганська (до христ'янська) ера полишила багаж мистецтва, який ще й досі задовольняє нас, часто хвилює силою, напругою почуття колишніх творців. Народня словенність, пісня, танець — це все скарби полишені нам попередніми поколіннями. Тисячліття нарід їх береже й виявляє в них свою радість й журбу, піднесення й занепад.

Найбільш поширені в нашу добу танці козацької доби. Загалом козацька доба своєю величию затулила в значній мірі старіші епохи, багато творів мистецтва минулого до нас не дійшло. Отже зараз ми маємо гагілки, обрядовий танець, гопак з різними варіантами, козачок, а потім коломийку й аркан. Кожний з цих танців має свої варіанти, в різних місцевостях мало відмінно виконується, але ріжниця лише в деталях.

Войовничий запал відбиває козачок. Цей танець супроводив в войовничу пору нашої історії, коли наша мілітарна

сила і могутність досягла вершків. Як споглянемо і зараз виконання козачка, то мимовільно переносимося в бойову минувшину, коли іскрилися шаблі та виблискували списи.

Веселий розгул, що запалює глядача рухом, акцією, виявляє гопак. Чи танцюють його сольо, чи гуртом — він одинаковий життям та веселістю. Здається ні один мускул тіла не перебуває в стані спокою, коли танцюють цей живий танець. Все рухається, кожна жилка ходором ходить.

Аркан — це танець труда. Розмірена ритміка, повільне розгойдування і врешті гуртовий рух нагадують селянську хліборобську працю, власне імітують її.

Так народні танці без сумніву мають велике виховне значіння. Вони виховують тіло, бо складається з великого числа рухів, виховують естетичне почуття, бо складають гармонійну комбінацію їх. В наших народніх танцях відсутній хобробливий еротизм, який розкладає молодь, розгулює її. Пянка, милянходійна музика танго і морально й фізично знесилоє танцюристів, а танго ж чи не найкращий танець із всіх, який танцюють на балах та в сальонах.

З міркувань фізично оздо-

ровлення молоді та з метою виховання в неї доброго естетичного смаку, варто ширити національний танець. Тут має промовити не тільки наше національне почуття, але й розум доцільности, бо наші танці — це гімнастика, яка оздоровить молодь, розвине в неї фізичну силу, рухливість та здібність.

На жаль тільки, що в останніх часах наш танець завмирає... Не стало Авраменка — нема нікого, щоб продовжав його працю.

КЛИЧ РІДНОЇ ШКОЛИ

В рідній школі, рідне слово,
В ній надід на обнову,
З неї виллесь наче море,
Струя світла у простори.

І огріє хлопські тиши,
І проміння в хату кине
І розжене тьму довкола,
Українська Рідна школа...

З неї вийде племя сміле,
Що поборе вражі сили,
Що поборе менших братей,
Сонних кликне в бій завзятий.

Що в них наша доля скута,
Що в них наша доля скмта,
І підійме рабські чола,
Українська Рідна Школа.

Константина Малицька

Круж Пірної Школу

ОХОЧО.

Тарн. С. М. Д.

В ри - гниї убо - ги ри - гниє сло - во,
в ній на - ги - - є на об - но - ву
З не - і бу - лось на - ле мо - ре
стру - і сви - тла у про - сто - ру
У о - грі - є хлос - ські ти - ни,
і про - ти - нє вха - ту ку - не
У роз - не - не мени гов - хо - ра
У - кра - ін - ська Пі - гна Шко - ла.

rit.

З ГАЗЕТ І ЖУРНАЛІВ

“УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ” —

Скрентон, Па., Америка, (місячник в англійській мові). Читаємо в грудневому числі цього журналу такі “мудрі” висновки, що дотикаються нас в Канаді. Марксівськї вихованці не бачать нічого більше, як те, що опльовують цілий час тих, що не чешуть бороду. Маркса разом з ними, і то в мові, яка є доступна кожному, щоб всі бачили, які вони герої. Нестало їм слини опльовувати ОДВУ, УНО, Скоропадського, бо вже висохли зелені в Марксових внуків і поляків, що точили фальшиву слину на український нарід — вони тепер вчепилися КУК, що він без “програми”. Пощо треба було, кажуть вони, обєднуватися українцям в Канаді в КУК, щоб помагати Канаді у війні, коли кожний українець і так помагає.

Ми запитаємо: пощо дерти гроші з робітників “Робітничого Союзу” і видавати таке плюгавство, замість чогось кращого, як той журналик, що профанує наш нарід в очах других народностей? Та коли возьмемо під увагу цих максівиців, що вирости в його кудлатій бороді, який сварився колись не лише з цілим світом, але й зі своєю найближчою ріднею, то нічого кращого від них сподіватися не можемо.

Журіться, панове, своїм Конгресовим Комітетом, який ви умертвили своїм диктаторським диктованням, хоч проловідуєте робітникам демократію. Так ми хочемо помагати Канаді у війні не лише одинцем, але громадно-суцільно. В вас програми позичати не будемо. А.Н.

“ЧАС”

Польська газета у Вінніпегу. З 24. грудня в редакційний “Час” проливає крокодилячі сльози за українцями, литовцями, Білоруссю і чехословаками. Цікаво, що тепер ця газета віднайшла українців з давних часів, бо до тепер для них українців не було лише татари, русини і другі. Але також “Бісмарк настроював українців проти

поляків і між поляками а українцями, не можна було прийти до порозуміння”. Звідки цей патент? — незнаємо. Та знаємо всі історичні факти відношення поляків до українців з їхнім загробницьким інстинктом. Тепер вже поляки “не мають жадних заборчих стремлєнь”. Цікаво відколи ця зміна? Хто ж то недавно розбе-

рав з нахабним Гітлером Чехословакію й хто помагав найбільше Мадярам знищити Карпатська Україну?”

“Ми поляки не маємо жадних заборчих стремлінь, але хочемо власного забезпечення і забезпечення тих народів, котрі будуть з нами стало. Польща мала, Україна вутла (порожня), Білорусь в пеленках, мініятурна Литва, а Чехословакія оточена германським морем, здана на лос, який вже повинні ми знати”.

Цей конкубінат, який “Час” пропонує, мав би бути на взір старої Ягайлонщини. Одним словом— Польща мала б бути ядром, а всі

згадані орбітами. Це стара польська пісонька, яку вони колись співали до українців, коли робили повстання проти Росії і Австрії, а потім заспівали іншої, як добилися своєї держави.

Нежуріться панове, поляки, українцями Як буде створений бльок держав на сході Європи проти німецької агресії, то будуть ті держави разом з Україною, а не з Польщею, бо Україна ні Литва, ні Чехословакії, ні Білорусі ніколи в історії ніякого зла не вчинила, ані вони Україні. А Польща вже всім доказала, як вона розуміє поводитися зо своїми сусідами.

Р.М.

“НАРОДНА ГАЗЕТА” —

Вінніпег. Якись закулісові типи почали видавати “народну газету”, що була до війни комуністичного напрямку. Хто ці типи є, скоро наше громадянство дізнається. Але одно скажемо, що на місце бувших редакторів, що вислугувалися Сталінови — прийшли нові свої Кочубеї, Іскри і їм подібні, редагувати цю газета. І знов чорна рука колотить нашу суспільність, щоб в каламутній воді ловити рибу на свою вудку. Це є доказом для нас, що хтось має великий страх перед обіднанням нашого суспільства, і тому починає

ту закулісову роботу, щоб нас розбити. А щоб це легко вдалося, то на перший плян висувається робітничу плятформу, опльовання нашого прапора, вареників і т. п., щоб зловити бувших членів Робітничих Домів.

Та помиляються ці люди, коли думають, що наше робітництво, фармері є такими бездушними, як вони, що продаються за що будь. Робітників і фармерів обдурювали вже поверх двадцять років і невдалося, то й цим, новоспеченим ідеологам, не вдасться цей підступ. Тепер вже добре зро-

зуміли й ті, що колись інакше думали, що коли ми будемо всі разом, то всякі наші недостачі мусять поправитися, бо ми їх всі разом будемо домагатися поправити. А коли будемо поділені на груп-

ки, то ніколи нічого не зробимо. Цего якраз хочуть ті, що почали цю роботу.

Другим разом більше напишемо.

—

НАЙСМІШНІША ГАЗЕТА В СВІТІ

“ Т О Ч И Л О ”

ВИХОДИТЬ ВЖЕ 11 РОКІВ.

Кому тісно коло пупа, кому всі чорні смутки і жовта журба придавили в грудях тьохкало, — і хто бажає бути все веселим і потужно здоровим до самого свого кінця — то конечно ще нині повинен передплатити собі славне на цалий світ смішне

“ Т О Ч И Л О ”

а певно, що жінка вдома буде ліпше потужно любити свого веселого хлопа.

ХТО замовить “Точило” сого року, то передплата є така: на 1 рік — \$1.00
На ДВА РОКИ — — — — — \$1.50
На ТРИ роки лише — — — — — \$2.00
(На кредит ніколи нікому не висилаємо).

(Тому така низька передплата.)
(Передплачуйте “Точило” наперед).

Адреса славного “Точила” є така:
TOCHYLO PUBLISHING CO.

623 Selkirk Ave., Winnipeg, Man., Canada

РОЗРАДА ЖИТТЯ

На Різдвяні Свята набудьте славне пиво в фляшках або бочівках.
Дні купна: 7-го і 14-го січня, від 1-ої години пополудні до 11-ої години вечером.

ТЕЛЕФОН: 96 361

Телефонуйте за доставою як звичайно — до 5-ої години пополудні.

SHEA'S
WINNIPEG BREWERY LIMITED
Colony & Brydges

● ДОБРИМ ТОВАРИШЕМ Є —

DREWRY'S

ESTABLISHED 1877

ДРУВРИС ПИВО

БУДЬТЕ ТВЕРЕЗИМИ — ПИЙТЕ ПИВО

Телефон Офісу 93075   Телефон Резиденції 52 502

ДР. В. Ф. БАЧИНСЬКИЙ
Лікар і Оператор

405 МикАртур Блдг.,   Домашній Офіс
211 Портідж Авеню   487 Ст. Джонс Авеню
ВІННІПЕГ, МАН.

*****

КЕНИДІЯН СОСІДЖ КО.

Виробляє дуже добрі смачні ковбаси і всякі інші
масарські вироби. За чистоту і добру услугу ручимо.
Замовляйте за доставою телефоном: 98 070

Canadian Sausage Co.

99½ MacDonald St.,

Winnipeg, Canada

ЗА КРАЩИМИ ФОТОГРАФІЯМИ

STEPHEN'S

Ваш фотограф

788 Selkirk Ave.,

« »

Winnipeg, Man.

☞ ПИЙТЕ ☞

MEXICOLA

— виробляє —
УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА

ZERO BOTTLING WORKS 90 Lorne Ave. :: Phone 53 999
WINNIPEG, MAN.

Телефон: 55-202

ДР. М. КАНЧІР
ДЕНТИСТ

615 Селкірк Аве. Вікніпер

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
желає Вам

А. МАЛОФІЯ
UNION HARDWARE
& PAINT

153 McGregor St., Winnipeg
Телефон: 55 559

УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ
У ВІННІПЕГУ

Чисті кімнати, українська обслуга,
умірковані ціни. Всі вигоди. Хто
раз загостить — завжди задово-
лений. Гостей з провінції радо ви-
таємо!

NUGGET HOTEL

711 Main St. — коло Сіґара
Г. Маріяна і Т. Федоряк, влас.

Dr. P. Hutzulak
ДЕНТИСТ

Тел. Офісу 55 298

Open Evenings 407 Selkirk Ave.

PANKIW'S

BEAUTY PARLOR
BARBER SHOP
Expert Permanent Waving
Lustrous Waves

Телефон: 57-852

155 McGregor St. Winnipeg

ЖЕЛАЄМО ВСІМ
НАШИМ ПОКУПЦЯМ і ПРИЯТЕ-
ЛЯМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

MODERN SHOE STORE LTD.
Cor. Selkirk & McGregor

РОБІТЬ СВОЇ КЛІШІ В НАШІЙ

WINNIPEG ENGRAVING
CO. LTD.
PHONE 29904
103 PRINCESS ST.
WINNIPEG, MAN.

*Artists
Photographers
Engravers*

ФІРМИ: